

STAPPENPLAN OPRICHTEN ENERGIECOÖPERATIE

Voor: Initiatieven/Energiecoöperaties in oprichting

Van: Steunpunt lokale energie-initiatieven

Ook voor energie-initiatieven geldt vaak dat alle begin moeilijk is. Gelukkig is hulp nabij. Er zijn namelijk al vele initiatieven die je voorgingen en zij delen hun kennis graag. Hieronder 7 tips die je kunnen helpen.

1. Betrek anderen bij je plannen

Alleen begin je niets. Kijk dus wat er leeft in je omgeving en wie zich samen met jou willen inzetten. Richt een werkgroep op, organiseer een bewonersavond, houd een enquête. Kijk ook of je via bestaande organisaties in de wijk mensen kunt bereiken. Trap niet in de valkuil dat je jouw visie oplegt aan een wijk/dorp: dat zorgt voor weerstand en daarmee krijg je niet het draagvlak dat je wilt. Hoe meer mensen zich betrokken voelen, hoe beter. Blijf je ervan bewust dat het betrekken van anderen een doorlopend proces is.

2. Zet een stip op de horizon

Elk initiatief begint met een missie. Voor inspiratie en voorbeelden kun je kijken naar de websites van bijvoorbeeld Hier Opgewekt, en Energie Samen (landelijke koepel van energiecoöperaties). Ook de ambitie van je gemeente is belangrijk om kennen. Hoe maak je een keuze uit alle mogelijkheden? Of je nu een opwekproject wilt realiseren, de hele wijk klimaatneutraal wilt maken of alleen bewustwording wilt vergroten: het belangrijkste is dat de betrokken mensen energie krijgen van je missie. De stip op de horizon waarvoor je kiest, moet dus passen bij de omgeving en bij de mensen die zich al hebben aangesloten bij je initiatief.

3. Maak je plannen concreet

Wat ga je precies doen, wanneer, waar en met wie? Hoe concreter je je plannen maakt, hoe duidelijker het wordt wat je precies nodig hebt om het voor elkaar te krijgen. Hoeveel tijd gaat het kosten, welke expertise is vereist en om welke middelen vraagt dat? Wie wil je bereiken en hoe ga je dat doen? Als je plannen concreet zijn, kun je gemakkelijker de volgende stap zetten.

4. Verzamel een netwerk om je heen

In principe wil iedereen graag helpen, maar niet iedereen weet hoe bij te dragen. Laat dus weten wat je nodig hebt en ga het gesprek aan met de gemeente, lokale energie-initiatieven in de buurt, lokale bedrijven en organisaties zoals het Drents Energieloket.

5. Kies een juridische vorm

De coöperatie is de meest gebruikte werkvorm, maar dat wil niet zeggen dat elk initiatief een coöperatie moet beginnen. Soms past een andere vorm beter bij de acties en de ambities van jullie missie. Zo is een werkgroep bijvoorbeeld laagdrempeliger en kun je met een bedrijf snel stappen zetten. Het is handig om de werkvorm te kiezen die het beste past bij je ambities en acties. Ook hier hoeft je niet zelf het wiel uit te vinden. Kijk welke partijen al doen wat jij wilt gaan doen en vraag om advies, bijvoorbeeld van het Steunpunt lokale energie-initiatieven.

6. Maak technische keuzes

Je hoeft het wiel meestal niet opnieuw uit te vinden. Waarschijnlijk is er wel ergens eerder een pilot of project uitgevoerd dat precies heeft onderzocht welke technische mogelijkheden er zijn om een doel te bereiken, en dat lijkt op dat van jou. Bespaar jezelf dus dat uitzoekwerk en leer van de ervaringen van anderen. Je kunt gemakkelijk contact leggen met deze initiatieven via organisaties als de, Natuur en Milieufederatie Drenthe, Drentse KEI of kennisplatforms zoals HIER opgewekt.

7. Vind financiering

Er zijn veel mogelijkheden om energie-initiatieven te financieren, maar je moet wel weten waar je moet zoeken. Over verdienmodellen op het gebied van de verkoop van energiediensten of over het bestaan van gemeentelijke en provinciale potjes of fondsen, kun je meer informatie inwinnen bij het Steunpunt lokale energie-initiatieven. of kijk wat kennisplatforms zoals HIER opgewekt je kunnen vertellen. In Drenthe is nu regionaal ontwikkelfonds en bij de provincie Drenthe kun je subsidie aanvragen voor de oprichtingskosten van een coöperatie, het voorbereiden van energieprojecten en de uitvoering hiervan. Het Steunpunt biedt ondersteuning bij het aanvragen van deze subsidie.

8. Oprichting energiecoöperatie

Voor de oprichting van een energiecoöperatie is een oprichtingsakte met statuten nodig. Voorbeeldstatuten zijn bij de Drentse KEI op te vragen. Met de voorbeelden erbij kan je zelf kiezen en beslissen welke statuten het beste bij je passen. Ga niet voor een te krap beschreven doelstelling maar houdt ruimte voor een bredere doelstelling. Dat voorkomt dat je later de statuten moet laten aanpassen. Denk ook na over de bestuursstructuur en de verantwoording van het beleid naar de leden. Afhankelijk van de doelstellingen kan het nuttig of zelfs nodig zijn om toezicht en controle te organiseren. Dat is vooral van belang als er bedrijfsmatig gewerkt gaat worden. Stel jezelf ook de vraag of je op termijn wilt toegroeien naar een bestuur op afstand met een dagelijks bestuurder of directeur.

9. Lees en leef je in op het coöperatieve bedrijf

De coöperatieve organisatievorm is een lang bestaande bedrijfsvorm, vooral bekend in de agrarische sector. In Nederland telde in 2021 667 energiecoöperaties. De Nationale Coöperatieve Raad is een belangrijke vraagbaak voor mensen die een coöperatie willen oprichten. Op de website van de NCR staan diverse vormen van coöperaties beschreven, zodat je kunt onderzoeken welke het beste bij je past. Denk ook aan eventuele verzekeringen, zeker wanneer je opwekprojecten aan de gang gaat. Energie Samen heeft voor haar leden een aantrekkelijke bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.

10. Sluit je aan bij de coöperatieve beweging VanOns

In Drenthe zijn al meer dan 25 energiecoöperaties actief die zijn aangesloten bij de KEI. Samen met de Groninger en Friese koepels (Groninger Energie Koepel en Us Kooperaasje) hebben we het coöperatieve energiebedrijf Energie VanOns opgericht. Inmiddels zijn meer dan 200 leden van de drie koepels aangesloten

bij Energie VanOns. De beweging VanOns is gericht op het realiseren van een circulaire energievoorziening in handen van de lokale coöperaties. Niet alleen de energie is circulair en lokaal opgewekt maar ook de geldstromen zijn circulair. Alle gelden blijven binnen de beweging en komt terecht bij de lokale initiatieven die daar duurzame projecten mee kunnen realiseren. Energie VanOns biedt de aangesloten coöperaties een wederverkopersvergoeding als je lokaal klanten werft voor het energiebedrijf. Elke coöperatie krijgt bij Energie VanOns een eigen landingspagina en een directe koppeling met je eigen energiecoöperatie bij het maken van een voorbeeldberekening of het afsluiten van een klantcontract.